

A részegeskedés ellen

LASSAN-LASSAN LEKOPIK az emberekről minden rossz, ami rájuk tapadt a kilátástalan múltban, de egy veszedelmes emberi és társadalmi betegség még mindig hódít falun és városban, idősebb és fiatalabb generációban egyaránt: az alkoholizmus. Sajnos, ez ellen az öröklött veszedelem ellen még nem tudtunk fellépni megfelelően és tehetetlenül nézi az ember, hogy mennek tönkre egyének, családi életük, hogyan bomlanak fel munkaviszonyok — és hogyan születik a bűnös száz, meg száz formája az alkoholizmus árnyékában. Különösen szomorú ez a jelenség, ha figyelembe vesszük, hogy a csavargók és munkakerülők mellett becsületes, osztályunkbeli dolgozók között is sokszor beteges vágygá fajul a mértékellenes italozás.

Nem hogy felmérni, még elképzelni is nehéz, hogy mi csoda árákat szenvednek emiatt feleségek és anyák, gyermekek és szülők — és milyen vesztésé éri a társadalmat. A túlzott alkoholfogyasztás legyengíti a szervezetet, békítélag hat a gondolkodásra, hajlamossá tesz egyes betegségekre — és ami a dolog társadalmi oldalát illeti: tömpítja az erkölcsi érzéket, a felelősségérzetet, a tékozlásra, a család széttűlésére, — és esetenként bűnt vezet.

Mindezt azért mondtam el, mert a Szegedi Kenderfonógyárban a napokban került fegyelmi bizottság elé B. József, azokért a bűnökért, amelyek az alkohol rabjaként követett el. Nem lopott, nem bántalmazott senkit, — de széttűlést okozott családját, száraz kenyéren tartotta négy szép gyermeket, csak azért, hogy káros szenvedélynek élhessen. És rendszeresen megsejtette a munkafegyelmet azzal, hogy részegen ment be az üzembe, vagy kábultsága miatt egyszerűen távolmaradt.

MINDEN NEVELŐ és segítő szándék csodát mondott az ő esetében. Az üzem megpróbálta őt magát és családját kivezetni abból a nyomorúságból, amibe az alkoholizmusa vezette: bűrt, edényeket, takarót, kályhát és egyéb segítőket biztosított a családnak — de mit használt ez? Hamarosan a zálogházban kötötték ki az üzem ajándékai. Az anya és feleség valósággal belebetegedett az állandó létbizonytalanságba, a gyerekek... A gyerekeket végül is állam vette gondozásába. B. József pedig tovább folytatta a mértékellenes italozást.

Józan perceiben útálta bűneit, ígéreteket tett, s ezért, meg családjaért hosszú ideig türelmesek voltak vele munkatársai és vezetői, de ebben a hónapban betelt a pohár — ismét részegen jelent meg munkahelyén és tántorogva széledgett a gépek között. Ha ittasságát idejében észre nem vette volna a művezető, ma talán valamelyik kórházban fektetné B. József.

De így nem fekszik a kórházban, hanem józan, pénztelen napjaiban dolgozik, hogy pénzhez jutva ismét folytassa megszokott életmódját. És közben gyermekei után sóhajtozik — ittasan és józanon —, visszaveteli őket, akiknek még száraz kenyérből sem tudott eleget adni. Talán még megjavulni is képes volna értük, ha visszakapná őket — így mondja. Csakhogy meg kell fordítani a sorrendet!

MUNKATÁRSAI azt mondják: reménytelen eset. Innen-onnan két esztendőre szállnak el B. József szájából ezek a sóhajtok — azóta is az alkoholizmussal együtt. Pedig mikor józan, jól dolgozik, ért a szóból. De nem lehet rá számítani mindig. Családja pedig sohasem számíthat rá.

A fegyelmi bizottság azonban elbocsátását javasolta, mit is tehetne mást. Rá van kényesítve arra, hogy lemondjon egy becsületes munkásberről, akinek egy főbűne van, az alkoholizmus — és minden egyéb abból ered. De mi lesz vele? Továbbra is itt él közöttünk, s mint ő maga látja a jövőjét: napszámba jár majd és ismét iszik.

Lehet, hogy B. József már menthetetlen, sőt szokik le az iszákosságról, sőt tud családjának és a társadalomnak élni — de sokan vannak még városunkban, akikről nem lehet ugyanígy lemondani, akiknek a második, harmadik pohár ital után valahogy meg kell fogni a kezüket.

Minap a rendőrségen jártam és megkérdeztem az elvtársakat, hány részeg emberrel van dolguk havonta. Nem vezetnek erről statisztikát, de azszól többre becsültek azoknak a számnak, akik részegségükben közbotrányt okoznak, durván megsértik a közérkecsőt, vagy verekedésbe keverednek. De hány olyan ember van, akinek a részegségéből nem keletkezik rendőrségi ügy, aki csak családját és közvetlen környezetét nyomorítja embertelen iszákosságával?

A részegség megsejtja az áldozatokat — és megsejtja a becsületes csavargók és tolvajok számát is; akik körülserleglik az öntudatukat elvesztett embereket, mert pénzszagot, könnyű pénzszagot éreznek. A rendőrségi akták arról tanúskodnak, hogy szinte mindennapos a részegek kifosztása.

És mindennapos a részegek által elkövetett brutális megnyilatkozások sorozata is. Becsületes nők és ártatlan emberek életét rontják meg az alkohol hatása alatt.

Politikai életünket és légkörünket is zavarja az alkoholizmus. A napokban beszéltem egy emberrel — családjá nyomorúságáról panaszkodott.

— Ha látott még családot nyomorban! — hangsúlyozta nagy nyomatékkal, s csak úgy dőlt belőle az alkoholizmus szaga.

AZ ILYEN CSALÁDI nyomorúságát nem a társadalmi rendszer a felelős. Becsületes életre, családfenntartásra telik becsületes munka után — de iszákosságra nem!

Szerelik a negyedik szinkron-termet a Szegedi Ruhagyárban

Az V-ös teremben egyedi meghajtású varrógépekkel új szinkron létesítenek a Szegedi Ruhagyár dolgozói. A tervek szerint ebben a teremben szeptember első napjaiban kezdik meg a termelő munkát. Most még csak villanyszerelők és a kőművesek dolgoznak itt. Egy hét múlva azonban átadják helyüket a

Sok szenvedélyes alkoholista zavarja egyre tisztuló társadalmi és erkölcsi életünket, — s ha segíteni akarunk önmagunkon és az alkohol áldozatain, megcsaladjuk is, valahogy, társadalmilag kell fellépni az alkoholizmus ellen! Társadalmi veszélyhez mérten kell foglalkoznunk az iszákossággal! Magát a mértékellenes italozást kell megakadályozni valahogy!

Az alkoholizmusról beszélve sokan emlegetik az italboltok személyzetének felelősségét. Igaz, hogy nem tartják magukat mindig pontosan a részegek kiszolgálásának tilalmához, de tehetnek-e ők sokat az ügy érdekében? A részegek körül rajzoló szélhámosok és potyalesők kijátszák a kiszolgálókat — sőt gyakran becsületes embereket is hajlandók blokkot váltani az ittasoknak!

Nem mindenki részeg és alkoholista, aki megfordul az italboltokban, de ki tesz a józan életű emberek közül ott a helyszínen azért, hogy elejét vegye embertársa lerészegedésének. Derűltég, vagy megvetés kíséri az ittas embert, — annál inkább a segítőkészség.

A részegség ellen nem lehet rendeletekkel és tilalmakkal harcolni — s nagyon sok esetben neveléssel sem. Az alkoholizmus áldozatai beteg emberek — az italozás szenvedélyének betegek. Valahogy, mint ilyenekre is több gondot kellene fordítani. Éppen ideje lenne már, hogy a mentőállomás mellett létrehozzanak az illetékesek egy fektető és kezelő szobát is, ahol könnyen és gyorsan lehetne segíteni a súlyosabb esetekben. S az italboltokban meg kellene valahogy erősíteni az ellenőrzést, hogy az ittas emberek ne jussanak már szeszirtal-mál italhoz.

ÉS MEG KELLENE valahogy akadályozni, hogy néhány aljas szélhámos becsületes céljai elérése miatt egyre jobban a részegségbe zavarjon embereket! Érdemes ezen gondolkodni, mert tenni kell ez ellen a veszedelmes betegség ellen!

Simon István

Miért szükséges a tagosítás?

NÉHÁNY NAPPAL ELŐTT az újságok közölték az Elnöki Tanácsnak a földrendezéséről és a tagosításról szóló rendeletét. A rendelet szabályozza a földrendezés, illetve a tagosítás végrehajtásának módját. Intézkedik arról többek között, hogy a földrendezés, vagy tagosítás folytán igénybe vett földek helyett tulajdonosaiknak azonos minőségű, vagy értékű cseréingatlant kell juttatni a lehetőség szerint az illető egyéni gazda számára legalkalmasabb helyen.

Szegeden és a járásban a földrendezésről és tagosításról szóló rendelet megjelenése után

egyes rosszindulatú, ellenséges elemek mindent megtekintettek és megtesznek azért, hogy a becsületes dolgozó parasztok előtt félremagyarázzák az Elnöki Tanács intézkedését.

Az országos ügyekben, problémákban tapasztalatlan embereket az ügy ellen hangolják. Szeretnének sok termelőszövetkezeti és termelőszövetkezeti csoport tagot is rávenni arra, hogy ne kérjék a rendelet végrehajtását. Ahol ez nem sikerül — mint Szegeden is történt — megrágalmazták a szövetkezeti tagokat, hogy el akarják venni a becsületes középparasztok földjeit, holott arról szó sincs. Csupán arról van szó, hogy Szeged és a járás mezőgazdasági termelésének további fellendítése érdekében apró, szétszórt parcellákban gazdálkodó termelőszövetkezetek és termelőszövetkezeti csoportok, állami gazdaságok földterületét a helyi adottságoknak legmegfelelőbben egy táblába kell összetagostítani, mert ennélkül egyáltalán nem érvényesülhetnek a termelésben a nagyüzemi mezőgazdálkodás adta lehetőségek. Hogy mennyire huzog az ellenség rosszindulatú hírverése, azt többek között az is bizonyítja, hogy a rendelet világosan kimondja: „Föld felajánlást általában nem szabad elfogadni”. Tehát, nem hogy elvinnék bárkitől is a földet, de arról lemondani is csak rendkívüli esetben lehet. Szegeden és a járásban sokan vannak olyanok is, akik a földrendezésről és a tagosításról szóló rendeletet helytelenül úgy értelmezik, hogy a rendelet végrehajtására egy-egy termelőszövetkezetben csak akkor kerülhet sor, ha az adott szövetkezetnek 20 holdnál kisebb darabokban 400 katasz-

trális holdat meghaladó szét-szórtan fekvő területe van. A rendelet világosan kimondja, hogy ez a tétel nem egyes tsz-ekre, vagy állami gazdaságokra, hanem egész városokra, községekre vonatkozik.

Az Elnöki Tanács rendeletenek törvényes végrehajtásához tehát Szegeden is minden feltétel megvan.

A PÁRTUNK KÖZPONTI VEZETŐSÉGÉBEN történt változásokkal fejlődésünk ellenségei úgy magyarázzák, hogy ezután valami féle „átmeneti időszak” következik majd, s végül sor kerül a szocializmus, a mezőgazdaság szocialista átalakításának teljes leépítésére. A Központi Vezetőség ülésén elhangzott beszédek a Központi Vezetőség határozata a nappal is világosabban kimondják: pártunk és kormányunk továbbra is az egyik legfontosabb, legdöntőbb feladatának tekintjük mezőgazdaságunk szocialista átszervezését. Második ötéves tervünk idején kormányunk 14 milliárd forintot ad a mezőgazdaság termelésének fellendítésére. Mintegy 50 százalékkal többet, mint az első ötéves terv idején.

Ha tehát eddig szívügyünk volt a tsz-mozgalom előrehaladása, ezután még inkább az lesz,

mert mezőgazdasági termelésünk biztos emelkedésének egyetlen útja a szövetkezeti termelés.

Kétségtelen az, hogy sok egyéni gazda számára a megosztotttól való eltérést jelent, hogy régi, évek, évtizedek óta használt jólmiszt földje helyett most esetleg újabb, kevésbé ismert kap. s idő kell ahhoz, hogy kitapasztalják, mit és hogyan lehet rajta legeredményesebben termelni. Tudnunk kell azonban, hogy ez a fejlődés követelménye.

AZ ELLENSÉG AZT IGYEKszik MOST BIZONYGATNI dolgozó parasztágunk előtt, hogy a legideálisabb „mezőgazdasági” termelési forma a kisparaszti gazdálkodás. Arról azonban még csak ritkán beszélnek, hogy ma már meg a legkisebb nyugati kapitalista országokban sincsenek a miénkhez hasonló apró, kisparaszti gazdaságok. Nem is beszélve az Amerikai Egyesült Államokról, ahol a „legapróbb” farmgazdaságok területi is felül vannak az 500 hektárnál. Ezek a gazdaságok a legádázabb gazda-

sági harcban, a kisfarmerek kíméletlen eltiporására jöttek létre. A korábbi földtulajdonosok milliói nincstelen bémunkásokká lettek. Nálunk másként van.

A tsz-mozgalom fejlesztése mellett kormányunk felbecsülhetetlen segítséget ad az egyénileg dolgozó parasztoknak is.

Míg sok nyugati államban a mezőgazdasági termékek jó része eladatlanul a termelő házában marad, a mi államunk még a leggyengébb mezőgazdasági termékekért is jó pénzt fizet a termelőnek. Hazánkban épp olyan fontos a mezőgazdaság szocialista átszervezése, mint mondjuk — hogy történelmi példát hozunk fel mezőgazdasági átalakulásuk fontosságára, — a honfoglalás után a magyarságnak a nomád életmódról a feudalizmusra való áttérése volt. A magyarság a fejlettebb európai államokkal körülvéve a régi nomád életmódban nem maradhatott volna fenn sokáig, ugyanúgy nem maradhatunk meg most sem a régi, elavult mezőgazdasági termelési formák mellett. Ez a fejlődés, az élet törvénye, s ezt tudomásul kell vennünk.

SEGED ÉS A JÁRÁS DOLGOZÓ PARASZTSÁGA akkor cselekszik helyesen, ha ahelyett, hogy az ellenségre hallgatnának, közülük minél többen — társaikat tetszés szerint megváltatva — önkéntesen, sajátmaguk elhatározásából — belépnek a már meglévő termelőszövetkezetekbe, I-es típusú termelőszövetkezeti csoportokba, vagy — ha azt jobbnak tartják — újakat alapítanak. Ezzel lehetővé válik az állami támogatás teljes mérvű kihasználása. S ugyanakkor egy óriási lépéssel előbbre jutunk saját jólétünk emelése, a modern nagyzemelési mezőgazdaság megteremtése útján.

CSEPI JÓZSEF

— Öt ezer mázsa gabonát csépeltek el eddig a szatymázi határban. A szatymázi dolgozó parasztok mindent megtesznek azért, hogy mielőbb készen legyenek a gabonabehordás, cséplés munkáival. Szorgalmasan végzik a gabonabehordást. A szatymázi székelyben dolgozó sándorfalvi cséplő munkásoknak megállás nélkül kora reggeltől késő estig végzik a munkát.

AZ ELMARADT HALVACSORA

Tárca

— Hova is megyünk? — kérdeztem.
— Nos, mit gondolsz hova... — felelt Pista, ki most kivételesen civilben volt. — Hát az algói csárdába!

A fiatalasszony kutatóvá az arcába néz, megint elpirul és lesüt a szemét.

— Hát igen, tényleg hú voltam, és ez hiba volt. De hát mit csináljak, így történt. Jobb beismerni, nem igaz?

— Persze... — hagytam rá. Ha ezzel könnyít a lelkén, akkor nyilván jobb beismerni. Persze, csak neki jobb, lehet, hogy másnak kellemetlen.

— Hamarosan ki is értünk a csárdához, vidáman kiléptünk a kocsi-ból, de az öröm nem tartott sokáig. Már nem is tudom, hogy a Pista mondta, vagy a Pista?

— Gyerünk gyorsan vissza. Itt van a... —

Nem emlékszem pontosan, hogy kit mondtak, hogy ki volt ott, ha jól sejtem, talán az ü. b.-elnököt emlegették, hogy az ott lakik. De más is szóba került, és így ebben nem vagyok biztos. A kocsi-ban azonban eldöntötték, hogy ha már a csárdába nem maradhatunk, bemegyünk Algóire a földművelőszövetkezet italboltjába. Így is történt. Ott letelepedett a társaság, s ittunk. Négyesben, mert négyen voltunk, a Jancsi, én, a Pista és egy nő a vállalatból. Hogy ott mi történt, azt már nem is tudnám részletezni. elég annyi, hogy mindenfelé össze-vissza ittunk, likőrtől palínkáig és rumig. —

badkozottam, de azután, azt hiszem, fejembem szállt a szesz. Zárórakor már nem is éreztem jól magam, és miután a kocsi-val elindultunk, rosszul lettem. Többször meg is kellett állni a kocsinak, mert nagyon kavargott a gyomrom, és Jancsi, meg a vállalatvezetője, Pista folyton szidott, hogy miért rugtam így be, még majd kompromittálom őket. Tudniillik elég sok autót haladt az országúton, közöttük több vállalati kocsi is, talán néhányat meg is neveztek, de arra már igazán nem emlékeztem. Aztán egészen elhagyott az emlékezetem, és csak arra tértem magamhoz, hogy a fűvön fekszem és hajnalodik. Kint történt a Vásárhelyi sugárúton, nagyon szegyletem magamat. De tényleg nagyon szegyletem magamat, mondhat amit akar! Amint magamhoz tértem, mindjárt láttam, hogy a város szélén kitétek a kocsi-ból...

A fiatalasszony elhallgat, és látszik, hogy most, utólag már nagyon bántja a dolog. Dehát mindegy, megtörtént. A szegyenkezés nem változtat rajta. A nehezen már túl van, sóhajtott egyet és folytatta:

— Mikor hazamentem, az uram persze kérdőre vont. Nem is gondoltam, hogy megérkezik ekkorra. Engem nagyon bántott mindaz, ami történt velem és őszintén elmondtam az egészet. Az uram csendes ember, de nagyon felháborította az eset. Röggtől el is indult, hogy felelősségre vonja Jancsit és Pistát. Jancsi persze mindent tagadott,

Amint az uram elmondta, többek között azt állította, hogy a kocsi aznap — már mint szerdán — este tíz órától a garázsban volt. De úgy látszik nem beszéltek össze Pistával, mert az viszont úgy állította be a dolgot, hogy a kocsi — a vállalat autója — Jancsinak a lakásánál volt az éjjel. Jancsi, hogy kimossa magát, elvitte az uramát meg a feleségéhez is. Az asszony persze mit sem tudott a dologról, csak egyszer azt válaszolta, hogy „hiszen egy órákor jöttél haza.” „Mire Jancsi kitérőleg valami olyasmit felelt, hogy Balogh-gal beszélgettem a garázsban. Azután még egy menetlevelet is mutattak a férjemnek, amely szerint tíz óra néhány perccor a garázsba vitték az autót. A menetlevélben néhány név is szerepelt, és azt mondták, hogy ha én az autón lettem volna, az én nevemnek is rajta kéne lenni. Végül is az azzal vettem búcsút a férjemtől, hogy szeretnék, ha megnyugodna ezekben a bizonyítékokban, mert ha ez a hír kiszivárog a dolgozók közé, nagyon rossz hangulatot von maga után. Jancsi különben még arra is képes volt, hogy „kommunista becsületszavát” adja, miszerint ez az egész történet csak mese. En akkor utáltam meg őt.

Most már persze mindegy, mindennek vége. Az uram azt mondta:

— Irénke, ne haragudj, de ezután hogyan becsüljelek meg?

— Ott hagytam a várost és átjöttem ebbe a kórházba dolgozni. Mit mondjak magának? Nagyon rosszul cselekedtem, és ez nagy tanulság volt nekem. Azt tanultam belőle, hogy csak az adja magát ilven dolgokra, aki tétőtől talpig becsületesen tud lenni és le is tudja tapadni majd... Az nyugodtan mehet más-kor is, halvacsorára, sétakocsikázásra az állami autóval...

NÉMETH FERENC